

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2012
COM(2012) 773 final

2012/0359 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за упражняване на правата на Съюза за прилагане и осигуряване на
съблюдаването на международните търговски правила**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Основания и цели

Настоящото предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета отразява приоритета на Съюза за осигуряване на ефективно съблюдаване на правата му по търговски споразумения. Тази цел беше заложена в съобщението на Комисията за търговията, растежа и световните дела¹ и беше одобрена в заключенията на Съвета от 21 декември 2010 г.²

Понастоящем Съюзът няма обща законодателна рамка³ за осигуряване на съблюдаването на правата си по международни търговски споразумения. Настоящото предложение има за цел да предостави решение с оглед на сегашното положение.

Общ контекст

Възможно е да се наложи Съюзът да предприеме едностранни мерки за осигуряване на съблюдаването и за защита на правата и интересите си по международни търговски споразумения. Това се отнася за правилата на Световната търговска организация (СТО) за уреждане на спорове и за правилата по двустранни или регионални механизми за уреждане на спорове. Подобна ситуация е налице по отношение на търговските защитни мерки и т.нар. „предоговаряне на задълженията“ по международни споразумения. Всички такива мерки изискват бързи действия, за да изпълнят функцията си на ефективен и надежден инструмент за насърчаване на съблюдаването на правата и за да се спазят сроковете, определени в съответните международни задължения на Съюза. Това налага бърз, ефективен и гъвкав процес на вземане на решения в рамките на структурите, предвидени в Договора от Лисабон.

Преди влизането в сила на Договора от Лисабон Съюзът разглеждаше въпроса за осигуряване на съблюдаването за всеки отделен случай, като Съветът приемаше регламенти по предложение на Комисията на основание предишния член 133. От друга страна, след влизането в сила на Договора от Лисабон Съветът и Европейският парламент едновременно са съзаконодатели в обикновената законодателна процедура във връзка с мерки за определяне на рамката за прилагане на общата търговска политика (член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз, наричан по-нататък „ДФЕС“). Осигуряването на съблюдаването на правата по международни търговски споразумения е типичен пример за изпълнителни функции, когато могат да наложат приемане и прилагане на мерки в стриктни срокове. Целесъобразно е Съветът и Европейският парламент да разполагат с ясна и предвидима рамка за приемане на тези актове.

Практиката преди влизането в сила на ДФЕС доказва уместността на действията съгласно процедури, които дават възможност за бързо и ефективно вземане на решения за осигуряване съблюдаването на правата на Съюза:

¹ Вж. COM (2010)612 окончателен, 9.11.2010 г., раздел 4.

² Вж. заключенията на Съвета за търговската политика на ЕС, 21.12.2010 г., параграф 8.

³ В миналото ЕС винаги е действал за всеки отделен случай (регламент на Съвета по предложение на Комисията на основание предишния член 133).

- по случая на уреждане на спора пред СТО във връзка с американските дружества за продажби в чужбина (US-Foreign Sales Corporation) приемането на Регламент (ЕО) № 2193/2003 на Съвета от 8 декември 2003 г., с който се увеличи митата при внос на определени продукти с произход от САЩ, отне 8 месеца от приемането на предложение на Комисията. Преустановяването на тази мярка с Регламент (ЕО) № 728/2006 на Съвета от 15 май 2006 г. стана за 3 дни от приемането на предложение на Комисията;
- по случая на уреждане на спора пред СТО във връзка с поправката „Бърд“ (US-Burd) приемането на Регламент (ЕО) № 673/2005 на Съвета от 25 април 2005 г., с който се увеличи митата при внос на определени продукти с произход от САЩ, отне 2 месеца от приемането на предложение на Комисията;
- по случая на уреждане пред СТО на спора със САЩ относно пшеничния глутен (US-wheat gluten) с Регламент (ЕО) № 1804/98 на Съвета от 14 август 1998 г. се запазва правото на ЕС на компенсация за неблагоприятните последици от американските защитни мерки в съответствие с член 8 от Споразумението на СТО за защитните мерки. Приемането му отне един месец от момента на приемане на предложението на Комисията за регламент;
- по спора със САЩ във връзка със стоманата (US-Steel) приемането на Регламент (ЕО) № 1031/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. за мерки за възстановяване на баланса поради предприети защитни мерки от страна на САЩ отне два месеца, а отмяната им — само 4 дни.

При липса на подходяща законодателна рамка за прилагане на мерки на търговската политика в ситуации, подобни на горепосочените, е необходимо да се използва обикновената законодателна процедура за приемане на мерки в някои случаи. Това отнема средно от 15 до 31 месеца за приемане на законодателен акт — период, който би могъл да се отрази на възможността на Съюза да упражни ефективно правата си в рамките на сроковете по международни търговски споразумения.

Настоящият проект на регламент се основава на съображенията, че: а) приемането на мерки на търговската политика за осигуряване съблюдаване на правата на Съюза по международни споразумения е типичен пример за изпълнителни функции, които трябва да се изпълнят в рамките на общи правила; б) липсата на подходяща законодателна рамка може да окаже отрицателно отражение върху възможността на Съюза ефективно да осигурява съблюдаване на правата си; в) възможно е относително дългите срокове за вземане на решения в Съюза да не отговарят на сроковете за осигуряване на съблюдаване на правата по международни търговски споразумения.

В тази връзка и в съответствие с Договора от Лисабон, в настоящия проект на регламент се предлага създаване на обща законодателна рамка за осигуряване на съблюдаване на правата на Съюза по международни търговски споразумения. В Регламента се предлага да се оправомощи Комисията да приема актове за изпълнение в съответствие с член 291 от ДФЕС в рамките, определени с настоящия проект на регламент, и в сроковете и съгласно изрично формулираните критерии. Обхватът на Регламента включва приемане, преустановяване, изменение и отмяна на актове за изпълнение по отношение на:

- а) осигуряване на съблюдаване на правата на Съюза по задължителните правила за уреждане на многостранни и двустранни спорове;

- б) мерки за възстановяване на баланса съгласно многостранни и двустранни клаузи за защитните мерки;
- в) мерки за възстановяване на баланса, в случай че трета държава измени отстъпките си съгласно член XXVIII от ГАТТ от 1994 г.

Съгласно настоящия проект на регламент Комисията може да приеме следните видове мерки на търговската политика: мита, количествени ограничения върху вноса или износа на стоки и мерки в областта на обществените поръчки. Този подход е резултат от опита, натрупан през годините при приемане на мерки на търговската политика, и се основава на факта, че подобни действия са осъществими и като цяло ефективни. На сегашния етап от развитието на правото на Съюза, особено като се вземат предвид националните разпоредби в областта на услугите и интелектуалната собственост и ограниченията на ефективните действия поради естеството на тези сектори, е целесъобразно да се постави акцент върху други области на търговската политика за целите на оправомощаването на Комисията. Следва да се отбележи, че т. нар. „ответни действия в друга сфера“ (т.е. преустановяване на действието на отстъпки или изпълнението на други задължения в сектор, различен от този, в който е установено нарушение) като цяло са възможни съгласно правилата на СТО и че няма ограничение по отношение на ответните действия в друга сфера в споразуменията на Съюза за свободна търговия. Ако се окаже необходимо Съюзът да прибегне до мерки на търговската политика, които не са включени в проекта на регламент, включително що се отнася до търговията с услуги или търговските аспекти на правата на интелектуална собственост, Комисията може да представя предложения за законодателни актове въз основа на член 207 от ДФЕС или да използва други приложими процедури.

Съгласно клауза за преглед се предвижда, че Комисията трябва да оцени прилагането на настоящия регламент три години след първия случай на прилагане на проекта за регламент. Комисията ще изготви доклад и ако обстоятелствата го налагат, може да предложи адекватни мерки, за да се подобри ефективността на Регламента. В тази връзка може да се разгледа обхватът на мерките на търговската политика съгласно Регламента, например в областта на търговията с услуги и правата на интелектуална собственост, които да се добавят към сферата на стоките.

Що се отнася до обществените поръчки, съгласно условията на Споразумението на СТО за обществените поръчки (СОП) както в действащото понастоящем споразумение, така и в преразгледания му вариант, когато страна по СОП не спази задълженията си, другите страни от СОП могат да преустановят действието на отстъпки или изпълнението на други задължения само по отношение на обществените поръчки. С оглед на това е важно да се предвиди в предложения проект на регламент възможното приемане на мерки на търговската политика относно обществените поръчки, за да може Съюзът да осигурява ефективно съблюдаване на своите законни права по отношение на обществените поръчки, които са включени в международните задължения на Съюза. Освен системата на СТО за уреждане на спорове, която е била използвана в няколко случая във връзка с противоречащи на СОП практики, е възможно и при двустранни отношения да се предприемат действия за осигуряване на съблюдаване на задълженията в областта на обществените поръчки, тъй като последните двустранни търговски споразумения, сключени от Съюза, включват подробно разработени механизми за уреждане на спорове. Съюзът има опит в прилагането на мерки на търговската политика, с които, ако е необходимо, се ограничава достъпът на трети

държави до пазара на Съюза на обществените поръчки⁴. Поради особеностите на обществените поръчки, по-специално наличието на административна процедура, която регламентира и определя достъпа до конкретни покани за подаване на оферти, е възможно да се предвидят действия по отношение на обществените поръчки на стоки и услуги. Освен това мерките на търговската политика съгласно настоящия проект на регламент ще отговарят на обхвата на задълженията в областта на обществените поръчки, чието изпълнение е преустановено, т.е. мерките ще се прилагат само за определени правни субекти и над определени прагове. На последно място, трябва да се отбележи връзката между настоящото предложение и предложението на Комисията за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно достъпа на стоки и услуги от трети държави до вътрешния пазар на обществени поръчки на Съюза (COM (2012)124, 21.3.2012 г.). С второто предложение за регламент се цели да се увеличат механизмите, с които разполага Съюзът при договаряне на условията за достъп на стоки, услуги и доставчици от Съюза до пазарите на обществени поръчки на трети държави: така то поставя акцента върху достъпа до пазара на Съюза на обществени поръчки, който имат стоки и услуги от трети държави, по отношение на които не съществуват никакви задължения за пазарен достъп съгласно действащите международни споразумения в областта на обществените поръчки. Обратно, настоящото предложение разглежда от хоризонтална гледна точка осигуряването на съблюдаването на тези споразумения: по този начин то допълва регламентирането на международните аспекти на обществените поръчки, доколкото то формира рамка от правила, които ще позволят прилагането на клаузите за обществените поръчки в международните търговски споразумения.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

При подготовка на настоящото предложение два неофициални документа бяха предоставени на комитета „Търговска политика“ на Съвета и на Комисията по международната търговия на Европейския парламент (INTA), съответно на 19 септември 2011 г. и 11 ноември 2011 г. Проведени бяха консултации с държавите членки на две технически срещи на 27 септември и 28 ноември 2011 г.

Бързото и ефективното осигуряване на съблюдаване на правата на Съюза се ползва с широка подкрепа.

Не беше извършена оценка на въздействието на настоящото предложение, тъй като настоящата инициатива няма пряко икономическо, социално или екологично въздействие и в никакъв случай естеството на разглежданите мерки (за всеки отделен случай) не дават възможност за предварителна оценка.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение

⁴ В тази връзка вж. Регламент (ЕИО) № 1461/93 на Съвета относно достъпа до обществени поръчки на участници в тръжна процедура от Съединените американски щати и Регламент (ЕО) № 1836/95 на Съвета за допълнение на приложението към Регламент (ЕИО) № 1461/93 относно достъпа до обществени поръчки на участници в тръжни процедури от Съединените американски щати.

Съюзът няма обща законодателна рамка за осигуряване на съблюдаването на правата си по международни търговски споразумения. Настоящата инициатива има за цел да предостави решение с оглед на сегашното положение, като предложи създаване на законодателен инструмент, чрез който Съюзът да осигурява съблюдаването и да защитава правата си в съответствие със своите международни задължения. Целта на инициативата е ефективно и бързо изпълнение, за да се защити интересът на Съюза. Съответно, на основание член 207 от ДФЕС с нея се предлага да се оправомощи Комисията да приема, преустановява действието, изменя или отменя актове за изпълнение за осигуряване на съблюдаване на правата на Съюза в рамките на разпоредбите на Договора от Лисабон, т.е. в съответствие с член 291 от ДФЕС.

Съгласно правилата на СТО за уреждане на спорове и тези на двустранно ниво, както и при многостранни и двустранни защитни мерки е възможно да се наложи Съюзът да приеме едностранни мерки за защита на своите права и интереси. Действията по осигуряване на съблюдаването съгласно разпоредбите за уреждане на спорове или мерките за възстановяване на баланса изискват сравнително бързи действия по съответните търговски правила, за да са ефективни инструмент за постигане на целта.

Регламентът трябва да се приеме на равнището на Съюза. Общата търговска политика е от изключителната компетентност на Съюза.

Правно основание

Член 207 от ДФЕС.

Структура на регламента

Целите на проекта на регламент е да се определят правила и процедури, за да се гарантира, че Съюзът може ефективно да упражнява правата си на преустановяване или отмяна на отстъпки в отговор на нарушения от трета държава на международните търговски правила с оглед на осигуряване на задоволително решение, от една страна, и да възстановява баланса по отношение на отстъпки или други задължения в търговските отношения с трети държави, когато към вноса на стоки от Съюза се прилага по-лошо третиране, от друга страна.

Обхватът на проекта на регламент, както е посочено в член 3, включва следните случаи:

- а) след решение по търговски спорове съгласно Договореността на СТО за уреждане на спорове (ДУС), когато Съюзът е получил разрешение да преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения в рамките на многостранни споразумения, обхванати от ДУС.

В рамките на СТО преустановяването на действието на отстъпки или изпълнението на други задължения се регламентира с член 22, параграф 3 от ДУС. В случай на забранени субсидии се прилага член 4.10 от Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки⁵, а по отношение на т. нар. „субсидии, които могат да доведат до съответни мерки“ — член 7.9 от Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки;

⁵ При определени обстоятелства член 4.10 от Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки разрешава на обжалващата държава членка да предприеме „подходящи контрамерки“.

- б) след решение по търговски спорове по други международни търговски споразумения, включително регионални или двустранни споразумения, когато Съюзът има право да преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения, произтичащи от тези споразумения.

Подобни международни търговски споразумения, сключени от Съюза, определят правила за уреждане на спорове, които позволяват на страните по споразуменията да осигуряват съблюдаване на правата си съгласно клаузите в съответното споразумение;

- в) за възстановяване на баланса по отношение на отстъпки или други задължения, на което прилагането на защитна мярка от трета държава може да даде право съгласно член 8 от Споразумението на СТО за защитните мерки (СЗМ) или съгласно клаузите за защитните мерки, включени в регионални или двустранни споразумения на Съюза.

Член 8 от СЗМ, който се отнася само за стоки⁶, предвижда, че обикновено държавите, прилагащи защитни мерки, трябва да предложат търговска компенсация за държавите, засегнати от неблагоприятните последици от защитната мярка, след провеждане на консултации преди прилагането или разширението на защитната мярка в съответствие с член 12, параграф 3 от същото споразумение. В случай че не бъде постигнато съгласие, засегнатите членове износители могат поотделно да предприемат мерки за възстановяване на баланса не по-късно от 90 дни след въвеждане на мярката. Правото на предприемане на мерки за възстановяване на баланса спрямо член, който прилага защитна мярка, може да се упражни: а) или три години, след като мярката влезе в сила, или б) веднага след като Органът за уреждане на спорове на СТО установи, че мярката е несъвместима с правилата на СТО (тригодишният гратисен период по член 8 от СЗМ не се прилага, ако мярката се основава на относителен ръст на вноса). Също така мерките за възстановяване на баланса могат да се предприемат при прилагане на клаузите за защитните мерки, заложи в двустранни или регионални споразумения за свободна търговия (ССТ)⁷.

Действащото законодателство на Съюза за прилагане на многостранни и двустранни защитни мерки не урежда тези аспекти по член 8 от СЗМ, нито

⁶ Споразумението на СТО за защитните мерки и клаузите за защитните мерки по ССТ се отнасят само до търговията със стоки. Членовете на СТО все още не са се договорили по спешните защитни мерки във връзка с услугите, за които е даден мандат за многостранни преговори по член X от Общото споразумение за търговията с услуги (ГАТС).

⁷ Например член 3.4 от Споразумението за свободна търговия между ЕС и Корея: „1. Всяка от страните, която прилага двустранна защитна мярка, се консултира с другата страна с цел взаимно договаряне на подходяща компенсация за либерализиране на търговията под формата на отстъпки, които оказват еквивалентни по същество въздействия върху търговията или са в размер, еквивалентен на размера на допълнителните мита, които се очаква да бъдат наложени в резултат от прилагането на защитната мярка. Страната предоставя възможност за такива консултации не по-късно от 30 дни след прилагането на двустранната защитна мярка. 2. Ако консултацията по параграф 1 не доведе до споразумение относно компенсация за либерализиране на търговията в срок от 30 дни след началото на консултацията, страната, чиито стоки са обект на защитната мярка, може да преустанови прилагането на еквивалентни по същество отстъпки спрямо страната, която прилага защитната мярка. 3. Правото на преустановяване, посочено в параграф 2, не може да бъде упражнено през първите 24 месеца, през които е в сила двустранна защитна мярка, при условие че защитната мярка отговаря на разпоредбите на настоящото споразумение.“

съответните правила в ССТ, а по-скоро установява процедури за прилагане на защитните мерки от страна на Съюза. По принцип всяка мярка за възстановяване на баланса би трябвало да се приема в рамките на обикновената законодателна процедура, освен когато тя е обхваната от настоящата единна законодателна рамка;

- г) в случай на изменение на отстъпки от член на СТО в съответствие с член XXVIII от Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ) от 1994 г., когато не са договорени никакви корекции с цел компенсация.

При изменение на отстъпка от друг член на СТО съгласно член XXVIII от ГАТТ от 1994 г., ако не се постигне съгласие с членовете, които притежават, преговарят или предоставят правата, договарящата страна, предлагаща изменение на отстъпката си, има право да го направи. В такъв случай членовете⁸, които притежават право, могат да приемат мерки за възстановяване на баланса не по-късно от шест месеца след извършване на тази промяна. След като изтече период от трийсет дни от деня, на който договарящите се страни са получили писмено уведомление за отмяната на отстъпката, с тези мерки за възстановяване на баланса се отменят еквивалентни по същество отстъпки като тези, които са били първоначално договорени с договарящата страна, която променя или отменя отстъпката. Досега Съюзът не е отменял отстъпки съгласно член XXVIII от ГАТТ от 1994 г. Същевременно, ако се представи такава възможност, възстановяването на търговското равновесие, произтичащо от промяна на отстъпки от други членове на СТО съгласно член XXVIII от ГАТТ, трябва да се извърши в относително кратки срокове (не по-късно от 6 месеца, след като съответният член промени или отмени отстъпките си). Ефективните процедури за вземане на решения за прилагане на мерките за възстановяване на баланса ще укрепят позицията на Съюза спрямо съответния му партньор при предоговаряне на задълженията и могат да окажат въздействие върху хода на преговорите по корекциите с цел компенсация за предимствата, които предоставя Съюзът.

Регламентът не засяга приемането на мерки на търговската политика съгласно други процедури, например по отношение на мерките на търговската политика в сектора на услугите и правата на интелектуална собственост след вземане на решения във връзка с уреждане на многостранни и регионални или двустранни спорове.

В съответствие с член 291 от ДФЕС, когато е необходимо действие, за да се осигури съблюдаване на правата на ЕС при горепосочените обстоятелства, Комисията приема актове за изпълнение в съответствие с процедура по разглеждане (член 4 „Упражняване на правата на Съюза“). Актовете за изпълнение съблюдават правилото, че равнището на ответните мерки не следва да надвишава нивото на премахване или намаление на предимствата, под което обикновено се разбира неблагоприятният ефект върху Съюза, произтичащ от мярката на третата държава, както е определено в съответното споразумение (член 2 „Определения“). Също така при определяне на обхвата на акта за изпълнение, който трябва да се приеме, Комисията се основава на няколко критерии в допълнение към интересите, изразени по време на обществените

⁸

При условие че притежават „право на първоначално преговаряне“, „интерес на основен доставчик“ или „съществен интерес“.

консултации, и общите интереси на Съюза, т.е. ефективността на мерките за насърчаване на третите държави да съблюдават международните търговски правила, потенциалът на мерките за намаляване на последиците за икономическите оператори от Съюза, които са засегнати от мерките на трети държави, съществуването на алтернативни източници за доставка на съответните продукти, за да се избегне или сведе до минимум евентуалното отрицателно въздействие върху секторите надолу по веригата или върху крайните потребители в Съюза, и всеки друг специфичен критерий, който може да бъде определен в международните търговски споразумения във връзка със ситуацията по член 3.

Типовите търговски мерки, които могат да бъдат приложени с акт за изпълнение, са мерки, засягащи вноса или износа на стоки, и мерки в областта на обществените поръчки.

Мерките във връзка с вноса или износа включват преустановяване на действието на тарифни отстъпки и налагане на нови или увеличени мита, въвеждане или увеличение на количествените ограничения върху вноса или износа на стоки независимо дали се прилагат под формата на квоти, лицензи за внос или износ или други мерки.

В Споразумението на СТО за обществените поръчки се предвижда, че всеки произтичащ по него спор не води до преустановяване на действието на отстъпки или изпълнението на други задължения съгласно което и да е друго обхванато споразумение на СТО. В тази връзка е важно да се предвиди в предложения регламент възможното приемане на мерки на търговската политика относно обществените поръчки, за да може Съюзът да осигурява ефективно съблюдаване на своите законни права. Поради особеностите на обществените поръчки, по-специално наличието на административна процедура, която регламентира и определя достъпа до конкретни покани за подаване на оферти, е възможно да се предвидят действия по отношение на обществените поръчки на стоки и услуги.

В това отношение видът мерки на търговската политика, които могат да се приемат, касаят изключването от обществените поръчки на офертите, при които повече от 50 % от общата стойност произтича от стоки или услуги с произход от съответната трета държава, и/или налагане на задължително наказателно увеличение на цената за тази част от офертата, състояща се от стоки или услуги с произход от съответната трета държава (член 5 „Мерки на търговската политика“).

Процедурата по разглеждане следва да се използва при приемане, преустановяване на действието, изменение и отмяна на актовете за изпълнение, с които се определят целесъобразните мерки на търговската политика, за да упражнява Съюзът правата си (член 4 „Упражняване на правата на Съюза“ и член 7 „Преустановяване, изменение и отмяна на мерките“). При приемане на актове за изпълнение, както и с оглед да се избегне създаването на нови структури, Комисията следва да се подпомага от съществуващия комитет по Регламента за пречките пред търговията, който е създаден с Регламент (ЕО) № 3286/94.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Няма.

С предложения регламент се създава механизъм за осигуряване на съблюдаването на правата на Съюза и за разпределение на отговорностите между всички институции.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за упражняване на правата на Съюза за прилагане и осигуряване на
съблюдаването на международните търговски правила**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Съюзът е сключил редица многостранни, регионални и двустранни международни търговски споразумения, пораждащи права и задължения от взаимна полза за страните по споразуменията.
- (2) От основно значение е Съюзът да притежава подходящи механизми, за да се гарантира ефективното упражняване на правата на Съюза по международните търговски споразумения с цел да защити икономическите си интереси. Това важи особено за случаите, когато трети държави приемат ограничителни търговски мерки, които намаляват ползите за икономическите оператори от Съюза, произтичащи от международните търговски споразумения. Съюзът следва да може да реагира бързо и гъвкаво в рамките на процедурите и сроковете, установени с международните търговски споразумения, които е сключил. По тази причина Съюзът следва да приеме законодателство, определящо рамката за упражняване на правата на Съюза в някои конкретни ситуации.
- (3) Механизмите за уреждане на спорове в рамките на СТО и други механизми за уреждане на спорове, включително регионални или двустранни, са насочени към намиране на положително решение на всеки спор, възникнал между Съюза и другата страна или страни по тези споразумения. Въпреки това Съюзът следва да преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения в съответствие с тези правила за уреждане на спорове, когато другите средства за намиране на положително решение на спора са се оказали неуспешни. Действията на Съюза в такива случаи целят насърчаване на дадената трета държава да съблюдава съответните международни търговски правила с оглед на възстановяване на взаимните ползи.

- (4) Съгласно Споразумението на СТО за защитните мерки, член на СТО, който предлага да въведе защитна мярка или иска продължаване на защитна мярка, следва да се стреми да запази нивото на отстъпки и други задължения на равнище, което е еквивалентно по същество на това, което съществува между него и членовете износители, върху които би могла да окаже отрицателно отражение една такава защитна мярка. Подобни правила се прилагат в контекста на други сключени от Съюза международни търговски споразумения, включително регионални или двустранни. Съюзът следва да предприеме мерки за възстановяване на баланса, като преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения, когато съответната трета държава не предприема подходящи корекции. Действията на Съюза в такива случаи целят насърчаване на третите държави да предприемат мерки за улесняване на търговията с оглед на възстановяване на взаимните ползи.
- (5) Член XXVIII от ГАТТ от 1994 г. и свързаната Договореност уреждат изменението или отмяната на отстъпки, установени в митническите тарифи на членовете на СТО. Членовете на СТО, които са засегнати от едно такова изменение, имат право при определени условия да отменят отстъпки, които са еквивалентни по същество. Съюзът следва да приеме мерки за възстановяване на баланса в такива случаи, освен когато са договорени корекции с цел компенсация. Действията на Съюза ще са насочени към насърчаване на третите страни да прилагат мерки, които улесняват търговията.
- (6) Съюзът следва да има възможност да осигури съблюдаване на правата си в областта на обществените поръчки с оглед на факта, че в Споразумението на СТО за обществените поръчки се посочва, че който и да е произтичащ по него спор не може да доведе до преустановяване на действието на отстъпки или изпълнението на други задължения съгласно което и да е друго обхванато споразумение на СТО.
- (7) В настоящия регламент следва да се постави акцентът върху мерките, в чието предприемане и прилагане Съюзът има опит, като възможността за разширяване на обхвата на настоящия регламент по отношение на секторите на услугите и правата на интелектуална собственост следва да се разгледа в необходимия момент с оглед на особеностите на всяка съответна сфера.
- (8) При осигуряване съблюдаването на правата на Съюза произходът на дадена стока следва да се определя в съответствие с Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността⁹, а по отношение на осигуряване съблюдаването на правата на Съюза след уреждане на спор в областта на обществените поръчки произходът на дадена услуга следва да се установява въз основа на произхода на физическото или юридическото лице, което предоставя услугата.
- (9) Комисията следва да разгледа изпълнението на настоящия регламент не по-късно от три години след първия случай на прилагането му с оглед на оценка и ако е необходимо, да предприеме мерки за увеличение на ефективността му.

⁹ ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1.

- (10) Актовете за изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се приемат при спазване на конкретните критерии за целесъобразност по настоящия регламент.
- (11) Регламент (ЕО) № 3286/94 на Съвета от 22 декември 1994 г. за установяване на процедури на Общността в областта на общата търговска политика с оглед гарантиране упражняването от Общността на правата, които са ѝ предоставени съгласно правилата за международна търговия, по-специално тези, които са установени под егидата на Световната търговска организация (СТО) (известен също като „Регламентът за пречките пред търговията (РПТ)“), следва да се измени, за да се отрази приемането на настоящия регламент по отношение на прилагането на мерки на търговската политика.
- (12) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията¹⁰.
- (13) За да се защитят интересите на Съюза, Комисията следва да приеме актове за изпълнение с незабавно приложение, ако в надлежно обосновани случаи във връзка с необходимостта от адаптиране на мерките на търговската политика към действията на съответната трета страна, това се налага поради императивни и неотложни причини,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Цел

С настоящия регламент се установяват правила и процедури с цел осигуряване на ефективно упражняване на правата на Съюза с оглед преустановяване или отмяна на действието на отстъпки или на изпълнението на други задължения съгласно международни търговски споразумения, за да:

- а) се отговори на нарушенията от страна на трети държави на международните търговски правила, които засягат интересите на Съюза, с оглед на намиране на приемливо решение;
- б) се възстанови балансът по отношение на отстъпки или други задължения в търговските отношения с трети държави, когато към вноса на стоки от Съюза се прилага по-неблагоприятно третиране.

Член 2

Определения

¹⁰ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „държава“ е всяка държава или отделна митническа територия;
- б) „отстъпки или други задължения“ са тарифни отстъпки или други предимства, които Съюзът се е ангажирал да предостави в търговията си с трети държави по силата на международни търговски споразумения, по които е страна;
- в) „ниво на премахване или намаление на предимствата“ е степента, в която са засегнати интересите на Съюза по международно търговско споразумение. Освен когато е установено друго в съответното споразумение, нивото на премахване или намаление на предимствата включва всички неблагоприятни икономически последици от мярката на третата държава;
- г) „задължително наказателно увеличение на цената“ е задължението на възлагащите органи или субектите, провеждащи процедури за възлагане на обществена поръчка, да повишат (освен при определени изключения) цената на предложените за поръчката услуги и/или стоки с произход от определени трети държави.

Член 3

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага:

- а) след решение по търговски спорове съгласно Договореността на СТО за уреждане на спорове, когато Съюзът е получил разрешение да преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения в рамките на многостранни споразумения, обхванати от Договореността на СТО за уреждане на спорове;
- б) след решение по търговски спорове по други международни търговски споразумения, включително регионални или двустранни споразумения, когато Съюзът има право да преустанови действието на отстъпки или изпълнението на други задължения, произтичащи от тези споразумения;
- в) за възстановяване на баланса по отношение на отстъпки или други задължения, на което прилагането на защитна мярка от трета държава може да даде право съгласно член 8 от Споразумението на СТО за защитните мерки или съгласно разпоредбите за защитните мерки, включени в други международни търговски споразумения, в това число регионални или двустранни споразумения;
- г) в случай на изменение на отстъпки от член на СТО в съответствие с член XXVIII от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г., когато не са договорени никакви корекции с цел компенсация.

2. Настоящият регламент не засяга приемането на мерки на търговската политика съгласно други съответни процедури в случаите, когато мерките по член 5 не

са приложими или биха представлявали нецелесъобразен или неефективен отговор на ситуациите, посочени в параграф 1.

Член 4

Упражняване на правата на Съюза

1. Когато е необходимо действие, за да се защитят интересите на Съюза в случаите по член 3, параграф 1, Комисията приема акт за изпълнение за определяне на подходящите мерки на търговската политика. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 8, параграф 2.
2. Актове за изпълнение, приети в съответствие с първи параграф, отговарят на следните условия:
 - а) когато се преустановява действието на отстъпки или изпълнението на други задължения след решение по търговски спор съгласно Договореността на СТО за уреждане на спорове, тяхното ниво не превишава равнището, разрешено от Органа на СТО за уреждане на спорове;
 - б) когато действието на отстъпки или изпълнението на други задължения е преустановено след провеждане на международна процедура за уреждане на спорове по двустранно или регионално споразумение, тяхното равнище не надвишава нивото на премахване или намаление на предимствата, което произтича от съответната мярка на третата държава, като тяхното равнище се определя от Комисията или чрез арбитраж;
 - в) при възстановяване на баланса по отношение на отстъпки или други задължения съгласно разпоредбите за защитните мерки в международни търговски споразумения, действията на Съюза са еквивалентни по същество на нивото на отстъпки или други задължения, засегнати от защитната мярка, в съответствие с условията на Споразумението на СТО за защитните мерки или с клаузите за защитните мерки в регионални или двустранни търговски споразумения, съгласно които се прилага защитната мярка;
 - г) отстъпките, които са отменени в търговията с трета държава във връзка с член XXVIII от ГАТТ от 1994 г. и свързаната Договореност, са еквивалентни по същество на отстъпките, изменени или отменени от тази трета държава, в съответствие с условията по член XXVIII от ГАТТ от 1994 г. и свързаната Договореност.
3. Мерките на търговската политика в съответствие с параграф 1 се определят въз основа на следните критерии, като се вземат предвид наличната информация и общият интерес на Съюза:
 - а) ефективност на мерките за насърчаване на третите държави да съблюдават международните търговски правила;

- б) потенциал на мерките за намаляване на последиците за икономическите оператори от Съюза, които са засегнати от мерките на трети държави;
- в) съществуване на алтернативни източници за доставка на съответните продукти, за да се избегне или сведе до минимум евентуалното отрицателно въздействие върху секторите надолу по веригата или върху крайните потребители в Съюза;
- г) всеки друг специфичен критерий, който може да бъде определен в международните търговски споразумения във връзка със ситуацията по член 3.

Член 5

Мерки на търговската политика

Без да се засяга което и да е международно споразумение, по което Съюзът е страна, мерките на търговската политика, които могат да бъдат въведени с акт за изпълнение съгласно член 4, параграф 1, са:

- а) преустановяване на действието на тарифни отстъпки и налагане на нови или увеличени мита, включително възстановяване на мита на нивото „най-облагодетелствана нация“ или налагане на мита над нивото „най-облагодетелствана нация“, или въвеждане на каквито и да е допълнителни такси върху вноса или износа на стоки;
- б) въвеждане или увеличение на количествените ограничения върху вноса или износа на стоки независимо дали се прилагат под формата на квоти, лицензи за внос или износ или други мерки;
- в) преустановяване на действието на отстъпки в областта на обществените поръчки чрез:
 - i) изключване от обществените поръчки на офертите, при които повече от 50 % от общата стойност произтича от стоки или услуги с произход от съответната трета държава, и/или
 - ii) налагане на задължително наказателно увеличение на цената за тази част от офертата, състояща се от стоки или услуги с произход от съответната трета държава.

Член 6

Правила за произход

1. Произходът на стоките се определя в съответствие с Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността¹¹.

¹¹ ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1.

2. Произходът на дадена услуга се определя въз основа на произхода на физическото или юридическото лице, което я предоставя. Смята се, че произходът на изпълнителя на услугата е:

- а) при физическите лица — от държавата, чийто гражданин е лицето или в която има право на постоянно пребиваване;
- б) при юридическите лица:
 - i) ако услугата се предоставя по начин, различен от търговско присъствие в Съюза — от държавата, в която юридическото лице е учредено или е организирано по друг начин съгласно законодателството на тази държава и на чиято територия юридическото лице извършва значима стопанска дейност,
 - ii) ако услугата се предоставя чрез търговско присъствие в Съюза — от държавата членка, в която е установено юридическото лице и на чиято територия извършва значима стопанска дейност, създаваща действителна пряка връзка с икономиката на съответната държава членка.

За целите на подточка ii), ако юридическото лице не извършва значима стопанска дейност, създаваща действителна пряка връзка с икономиката на съответната държава членка, се смята, че произходът на изпълнителя на услугата е произходът на физическото или юридическото лице, което притежава или контролира юридическото лице, предоставящо услугата.

Юридическото лице, предоставящо услугата, се счита за „притежавано“ от лица от дадена държава, ако над 50 % от собствения му капитал е действително притежаван от лица от тази държава, и се счита за „контролирано“ от лица от дадена държава, ако тези лица имат правата да назначават мнозинството от членовете на управителния му орган или законно да ръководят дейността му по друг начин.

Член 7

Преустановяване, изменение и отмяна на мерките

- 1. Когато след приемане на акт за изпълнение съгласно член 4, параграф 1, съответната трета държава предостави достатъчна компенсация на Съюза в случаите по член 3, параграф 1, букви а) и б), Комисията може да преустанови прилагането на акта за изпълнение за периода на предоставяне на компенсацията. Решението за преустановяването се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 8, параграф 2.
- 2. Комисията отменя акт за изпълнение, приет в съответствие с член 4, параграф 1, при следните обстоятелства:
 - а) когато третата държава, чиито мерки са счетени за несъвместими с международните търговски правила в процедура по уреждане на спорове,

направи необходимото за привеждането на мерките си в съответствие, или когато по друг начин е постигнато взаимно приемливо решение;

- б) в случаи на възстановяване на баланса по отношение на отстъпки или други задължения след приемане от трета държава на защитна мярка, когато се отмени или изтече срокът на действие на защитната мярка или когато съответната трета държава предостави достатъчна компенсация на Съюза след приемане на акт за изпълнение съгласно член 4, параграф 1;
- в) в случай на изменение на отстъпки от член на СТО в съответствие с член XXVIII от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г., когато съответната трета държава предостави достатъчна компенсация на Съюза след приемане на акт за изпълнение съгласно член 4, параграф 1.

Решението за отмяната се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 8, параграф 2.

- 3. Когато е необходимо да се внесат корекции в мерки на търговската политика, приети съгласно настоящия регламент, като взема предвид условията и критериите по член 4, параграфи 2 и 3, Комисията може да направи необходимите изменения в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 8, параграф 2.
- 4. В надлежно обосновани случаи, когато това се налага по спешност от императивни съображения във връзка с отмяната или изменението на съответната мярка на трета държава, Комисията приема актове за изпълнение с незабавно приложение за преустановяване, изменение или отмяна на актове за изпълнение, приети съгласно член 4, параграф 1, при спазване на разпоредбите на настоящия член в съответствие с процедурата по член 8, параграф 3.

Член 8

Процедура на комитет

- 1. Комисията се подпомага от комитета, създаден с Регламент (ЕО) № 3286/94 на Съвета. Този комитет е комитет по смисъла на член 3 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
- 2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
- 3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011, във връзка с член 5 от него.

Член 9

Събиране на информация

- 1. При прилагане на настоящия регламент Комисията събира информация и становища по икономическите интереси на Съюза за конкретни продукти или

сектори чрез публикуване на известия в *Официален вестник на Европейския съюз* или чрез други подходящи средства за комуникация.

2. Получената в съответствие с настоящия регламент информация се използва само за целта, за която е била поискана.
3. Нито Комисията, нито Съветът, нито Европейският парламент, нито държавите членки, нито техните служители имат право да разкриват поверителна информация, получена съгласно настоящия регламент, без изрично разрешение от лицето, което е предоставило информацията.
4. Лицето, което предоставя информацията, може да поиска тя да се разглежда като поверителна. В такива случаи информацията се придружава от неповерително обобщение или от декларация за причините, поради които тя не може да бъде обобщена.
5. Ако се установи, че искането за поверителното третиране на дадена информация не е обосновано, и ако предоставилото информацията лице не желае нито да я оповести публично, нито да разреши разкриването ѝ в обобщен или съкратен вид, въпросната информация може да не бъде взета предвид.
6. Разпоредбите на параграфи 2—5 не изключват разкриването на обща информация от страна на органите на Съюза. При такова разкриване трябва да се отчита законният интерес на заинтересованите страни да не се разкриват служебните им тайни.

Член 10

Преглед

Не по-късно от три години след приемането на първия акт за изпълнение съгласно настоящия регламент Комисията извършва преглед на прилагането на регламента и докладва на Европейския парламент и Съвета.

Член 11

Изменения на други актове

Член 13, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 3286/94 на Съвета се заменя със следното:

„Когато съгласно член 12, параграф 2 Съюзът трябва да вземе решение за мерки на търговската политика, които да се приемат съгласно член 11, параграф 2, буква в) или член 12, той се произнася незабавно в съответствие с разпоредбите на член 207 от Договора, а ако е необходимо, съгласно Регламент № XX/XX или всяка друга приложима процедура“.

Член 12

Настоящият регламент влиза в сила на [...] ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател